

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania L. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

o rentę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 21 stycznia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

2. odstępuje od obciążenia skarżącego kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 11 lipca 2019 r., sygn. akt III AUa (...) po rozpoznaniu apelacji organu rentowego, zmienił wyrok Sądu Okręgowego w R. z 13 marca 2018 r., sygn. akt IV U (...) zmieniający decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 13 grudnia 2016 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy L. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 26 października 2016 r. do 16 czerwca 2020 r. i oddalił odwołanie.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok w całości skargą kasacyjną. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa procesowego: (-) art. 382 k.p.c. przez nieuzupełnienie w postępowaniu apelacyjnym postępowania dowodowego

nieprawidłowo prowadzonego przez Sąd pierwszej instancji; (-) art. 385, art. 386 § 1 oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. przez zmianę wyroku Sądu Okręgowego oraz oddalenie odwołania i tym samym brak oddalenia apelacji jako niezasadnej; (-) art. 232 oraz art. 278 § 1 k.p.c. przez nieprzeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego urologa na okoliczność istnienia, daty powstania i wpływu na zdolność wnioskodawcy do pracy schorzenia urologicznego, mimo iż rozstrzygnięcie sprawy wymagało w tym zakresie wiadomości specjalnych; (-) art. 227 k.p.c. przez nieprzeprowadzenie wszystkich możliwych dowodów pozwalających na ustalenie prawidłowego stanu faktycznego sprawy; (-) art. 233 § 1 k.p.c. przez brak oceny wiarygodności i mocy dowodów na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału; (-) art. 5 k.p.c. przez brak udzielania wnioskodawcy niezbędnych pouczeń co do czynności procesowych w postępowaniu dowodowym; (-) art. 328 § 2 k.p.c. przez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uzasadnienia braku przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego urologa mimo, że dowód taki został postanowiony przez Sąd pierwszej instancji oraz braku dowodu z opinii biegłego ortopedy i powtórnej opinii biegłego onkologa. Dodatkowo zarzucił naruszenie następujących przepisów prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 12 ust. 3, art. 57 ust. 1 pkt 1 - 4 oraz art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53 ze zm.).

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. z uwagi na jej oczywistą zasadność oraz o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w (...) do ponownego rozpoznania i zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał, że oczywista zasadność skargi kasacyjnej wynika z naruszenia przepisów o postępowaniu dowodowym wynikającego z nieprzeprowadzenia uprzednio postanowionego dowodu z opinii biegłego z zakresu urologii oraz nieprzeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu ortopedii w sytuacji, gdy wnioskodawca w sposób oczywisty powoływał się na schorzenia urologiczne i

schorzenia narządu ruchu, a także przedkładał nowe dowody dotyczące choroby nowotworowej.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia jej do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co do przesłanki przedsądu jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, wskazać należy, iż skarżący w motywach wniosku jest zobligowany zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr

448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia tej przesłanki przedsądu. W przedmiotowej sprawie zarówno zarzuty, jak i uzasadnienie skargi kasacyjnej w istocie rzeczy sprowadzały się do niedopuszczalnej i ewidentnie chybionej polemiki z poczynionymi ustaleniami faktycznymi, z których bezsprzecznie wynikało, że skarżący, po pierwsze nie spełnił warunku stażowego, a po drugie z opinii biegłych wynikało, że w dacie złożenia wniosku o przedmiotową rentę nie był on osobą częściowo niezdolną do pracy. Celem procedury kasacyjnej natomiast nie jest uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozeznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Według miarodajnych ustaleń zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.) aby spełnić warunek stażowy, skarżący musiałby udowodnić, że istniejąca dysfunkcja organizmu w dniu złożenia wniosku o prawo do renty powstała przed dniem 29 marca 2013 r., kiedy to warunek stażowy był spełniony. Ewentualnie skarżący musiałby udowodnić, że w okresie ostatniego dziesięciolecia przed dniem złożenia kolejnego wniosku o sporne świadczenie rentowe legitymował się wymaganym 5-letnim okresem ubezpieczenia w dziesięcioleciu przed dniem powstania ustalonej niezdolności do pracy, lub udowodniłby co najmniej 25-letni okres składkowy, przy którym nie jest wymagane powstanie choćby częściowej niezdolności do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania ostatniego okresu ubezpieczenia (art. 57 ust. 2 ustawy emerytalnej).

Przy spełnieniu powyższego warunku, nowe dokumenty, z których wynika pogorszenie się stanu zdrowia skarżącego, które zostały wydane później niż kontestowana decyzja, mogą stanowić podłoże do ponownego ustalenia na wniosek osoby zainteresowanej spornego prawa do renty, jako nowy i wcześniej nieznaną dowód zawierający potencjalnie istotne okoliczności podlegające weryfikacji przy wydaniu kolejnej (nowej) decyzji rentowej, z prawem do jej sądowej kontestacji w potencjalnym nowym sądowym postępowaniu odwoławczym (art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach). W szczególności należy podkreślić, że sądy ubezpieczeń społecznych nie mają procesowej kognicji do orzekania co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy, które powstały już po dniu złożenia odwołania od kontestowanej decyzji rentowej (por. art. 477¹⁴ § 4 k.p.c.). Nie pozbawia to skarżącego możliwości złożenia kolejnego wniosku rentowego w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach, a po rozpoznaniu i dokonaniu oceny oraz weryfikacji okoliczności zawartych w nowym zaświadczeniu lekarskim organ rentowy może wydać adekwatną nową decyzję rentową. W konsekwencji stan zdrowia skarżącego, a ściślej rzecz ujmując ocena jego zdolności do pracy w dacie wydania zaskarżonej decyzji nie poddawała się weryfikacji na podstawie potencjalnie nowych okoliczności odległych od daty wydania kontestowanej decyzji rentowej.

Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane

w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącego istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania o kosztach postępowania orzekając w zgodzie z art. 102 k.p.c.